

Zabór, 18 lutego 2022 r.

GKN.271.1.2022

Wykonawcy

Dotyczy: postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie podstawowym na zadanie pod nazwą: Rozbudowa drogi gminnej (ul. Witosy) wraz z budową odwodnienia i oświetlenia drogowego w miejscowości Zabór.

Informuję, że w postępowaniu wpłynęło pytanie, na które Zamawiający udziela odpowiedzi:

Pytanie 1

Dotyczy § 2 ust. 1 w zw. z § 4 ust. 1 pkt. 2) Załącznika nr 3 do SWZ – Projekt umowy: Prosimy o wyjaśnienie w jaki terminie Wykonawca zobowiązany jest do przystąpienia do realizacji przedmiotu Umowy?

Odp. Zgodnie z pkt II SWZ: Termin rozpoczęcia realizacji przedmiotu umowy – od dnia podpisania umowy.

Pytanie 2

Dotyczy § 4 ust. 2 pkt 7) Załącznika nr 3 do SWZ – Projekt umowy: Prosimy o potwierdzenie, że obowiązek wykonawcy zabezpieczenia punktów osnowy geodezyjnej oraz ich ewentualnego odtworzenia w przypadku zniszczenia dotyczy tylko tych punktów, które zostały przekazane przez Zamawiającego.

Odp. Zgodnie z SWZ zabezpieczenia punktów osnowy geodezyjnej dotyczy występujących w obrębie prowadzonych robót.

Pytanie 3

Dotyczy § 4 ust. 2 pkt 11) Załącznika nr 3 do SWZ – Projekt umowy: Zgodnie ze wskazanym przepisem do obowiązków Wykonawcy należy „przedstawienie inspektorowi nadzoru na piśmie materiałów i urządzeń do akceptacji przed ich zakupem, przy czym parametry proponowanych materiałów nie mogą być gorsze niż opisane w dokumentacji projektowej lub specyfikacji warunków zamówienia; w przypadku zastosowania przez wykonawcę materiałów bądź urządzeń, które nie zostały zaakceptowane przez inspektora nadzoru, Zamawiający może odmówić zapłaty za roboty wykonane z użyciem takich materiałów bądź urządzeń”. Prosimy o potwierdzenie, że we wskazanym przypadku Zamawiający nie odmówi zapłaty jeśli użyte materiały nie będą gorsze niż opisane w dokumentacji projektowej lub specyfikacji warunków zamówienia.

Odp. Zgodnie z SWZ.

Pytanie 4

Dotyczy § 4 ust. 3 Załącznika nr 3 do SWZ – Projekt umowy: Zgodnie ze wskazanym przepisem „Jeżeli Zamawiający zażąda, w trakcie wykonywania robót badań w specjalistycznym laboratorium losowo pobranej grupy materiałów użytych do wykonywania zamówienia, pod kątem spełnienia przez nie właściwych norm, Wykonawca zobowiązany będzie przeprowadzić badania na własny koszt”. Prosimy o zmianę wskazanego zapisu albo o jego usunięcie. Zamawiający opisuje przedmiot zamówienia w sposób niejasny i niejednoznaczny. Wykonawca nie zna stawek ani ilości żądanych przez Zamawiającego badań. Wskazujemy, że Wykonawcy nie może obciążać ryzyko nieprzewidzenia rozmiaru nałożonych obowiązków czy ich kosztów będące wynikiem opisu przedmiotu zamówienia naruszającego art. 99 ustawy Pzp. Zamawiający ma obowiązek takiego opracowania dokumentacji przetargowej, aby wykonawca nie był obciążany konsekwencjami nienależytego sporządzenia opis przedmiotu zamówienia. Zasada swobody umów w inwestycjach publicznych jest ograniczona m.in. obowiązkiem zamawiającego dokonania opisu przedmiotu zamówienia pozwalającego wykonawcy na kalkulację wszystkich ryzyk. Wskazany przepis nie pozwala na dokonanie takiej kalkulacji. Zgodnie z orzecznictwem KIO (wyr. KIO z 15.02.2018 r., KIO 173/18) nie można akceptować przerwania nadmiernego ryzyka na wykonawcę zamówień publicznych. To, że zamawiający ustanawia wzór umowy nie oznacza, że może jednostronnie narzucać uciążliwą regulację obowiązków po stronie przeciwnej. Jednostronne ustanawianie warunków umowy nie stanowi realizacji swobody zawierania umów, a wręcz ją narusza, ustanawiając przywilej dyktowania warunków tylko po jednej stronie w tym przypadku zamawiającego (wyrok KIO z dnia 30.10.2017 r.; sygn.. akt KIO 2163/17, LEX nr 2408989).

Odp. Zgodnie z art. 286 ustawy z 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2021 poz. 1129 z późn. zm.) Zamawiający zmienia treść specyfikacji warunków zamówienia w zakresie § 4 ust. 3 projektu umowy, który otrzymuje brzmienie:

„3. Jeżeli Zamawiający zażąda, w trakcie wykonywania robót, badań w specjalistycznym laboratorium losowo pobranej grupy materiałów użytych do wykonania zamówienia, pod kątem spełnienia przez nie właściwych norm, Wykonawca zobowiązany będzie przeprowadzić badania na własny koszt. Na każde żądanie Zamawiającego nie więcej niż 3 razy w trakcie obowiązywania umowy.”.

Pytanie 5

Dotyczy § 5 ust. 4 pkt 2) w zw. z § 5 ust. 5 pkt 2) w zw. z § 8 ust. 3 Załącznika nr 3 do SWZ – Projekt umowy: Prosimy o zmianę wskazany przepisów § 5 ust. 4 pkt 2) w zw. z § 5 ust. 5 pkt 2) tak aby termin rozpoczęcia i przeprowadzenia czynności odbiorowych wynosił łącznie do 30 dni, licząc od dnia skutecznego zawiadomienia Zamawiającego o gotowości robót do odbioru końcowego, a nie jak uregulowano - łącznie do 60 dni. Wskazujemy, że obecne zapisy obciążają wykonawcę nadmiernym ryzykiem otrzymania zapłaty dopiero po upływie nawet ponad 90 dni od zakończenia wykonania robót, skoro czynności odbiorowe mogą trwać nawet 60 dni zaś termin zapłaty wynagrodzenia jest także długi i wynosi do 35 dni licząc od dnia doręczenia faktury VAT Zamawiającemu.

Odp. Zgodnie z art. 286 ustawy z 11 września 2019 r Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2021 poz. 1129 z późn. zm.) Zamawiający zmienia treść specyfikacji warunków zamówienia w zakresie § 5 ust. 4 i 5 projektu umowy, które otrzymują brzmienie:

„ 4. Terminy rozpoczęcia odbiorów:

- 1) odbiory robót zanikających i ulegających zakryciu - w terminie do 3 dni od dnia zawiadomienia inspektora nadzoru,
- 2) odbiory częściowe - w terminie do 7 dni od dnia zawiadomienia inspektora nadzoru,
- 3) odbiór końcowy - w terminie do 14 dni od dnia zawiadomienia Zamawiającego i inspektora nadzoru.

5. Terminy zakończenia czynności związanych z odbiorami:

- 1) odbiory robót zanikających i ulegających zakryciu - w terminie do 3 dni od daty rozpoczęcia,
- 2) odbiory częściowe - w terminie do 7 dni od daty rozpoczęcia,
- 3) odbiór końcowy - w terminie do 14 dni od daty rozpoczęcia.”.

Pytanie 6

Dotyczy § 5 ust. 11 oraz § 11 ust. 4 Załącznika nr 3 do SWZ – Projektu Umowy: Prosimy o wyjaśnienie czy zamawiający zgodzi się na dodanie zapisu „Przed zleceniem osobie trzeciej wykonania zastępczego, Zamawiający wezwie Wykonawcę do złożenia wyjaśnień w zakresie usunięcia wad i wyznaczy mu odpowiedni dodatkowy termin usunięcia nieprawidłowości. Jeżeli termin ten nie zostanie przez Wykonawcę dotrzymany, bądź Wykonawca nie podejmie działań wskazanych przez Zamawiającego, wówczas Zamawiający może skorzystać z prawa do wykonania zastępczego opisanego w niniejszym ustępie.” Wykonawca wskazuje, że w praktyce w przypadkach zastrzegania w umowach daleko idących środków takich jak prawo do wykonania zastępczego, standardem jest stosowanie tak zwanych postanowień prolongacyjnych dających drugiej stronie stosunku zobowiązaniowego dodatkowej szansy, czasu na wykonanie danego obowiązku lub naprawienie zaistniałej sytuacji.

Odp. Zgodnie z SWZ

Pytanie 7

Dotyczy § 7 ust. 3 w zw. z § 2 ust. 2 Załącznika nr 3 do SWZ – Projektu Umowy: Czy zamawiający wymaga uzyskania ostatecznej decyzji o pozwoleniu na użytkowanie w terminie realizacji wskazanym w § 2 ust 2? Prosimy o wyłączenie z terminu realizacji czasu niezbędnego do uzyskania pozwolenia na użytkowanie. Uzyskanie ewentualnego pozwolenia na użytkowanie uzależnione jest bowiem od działania organów administracji publicznej, za którego to działania lub zaniechania Wykonawca nie ponosi żadnej odpowiedzialności. Prosimy również o potwierdzenie, że Wykonawca nie będzie ponosił żadnej odpowiedzialności w szczególności poprzez obowiązek zapłaty kar umownych w sytuacji, gdy pomimo faktycznego zakończenia wykonania wszystkich robót w terminie wskazanym w § 2 ust 2 i złożenia w tym terminie stosownego wniosku do odpowiedniego organu nie zostanie wydane odpowiednie pozwolenie na użytkowanie.

Odp. Zgodnie z art. 286 ustawy z 11 września 2019 r Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2021 poz. 1129 z późn. zm.) Zamawiający zmienia treść specyfikacji warunków zamówienia w zakresie § 2 ust. 2 projektu umowy oraz pkt II ust. 2 SWZ, który otrzymuje brzmienie:

„2. Termin zakończenia realizacji całości przedmiotu umowy – 22 tygodnie od dnia podpisania umowy, nie dotyczy terminu uzyskania pozwolenia na użytkowanie, o którym mowa w § 7 ust. 3 umowy. „

Pytanie 8

Dotyczy § 8 ust. 1 i 2 oraz § 12 ust. 1 zdanie ostatnie Załącznika nr 3 do SWZ – Projektu Umowy: Prosimy o zmianę wskazanych zapisów i wykreślenie słów oraz definicji „bez zastrzeżeń” i „bezusterkowego” w odniesieniu do odbioru końcowego i protokołu końcowego odbioru wykonanych robót. Orzecznictwo i doktryna stoją na stanowisku, że strony umowy o roboty budowlane nie mogą uzależniać wypłaty wynagrodzenia należnego wykonawcy od braku jakichkolwiek usterek w zakresie wykonanych robót budowlanych (tak m.in. SN w wyroku z dnia 22.06.2007 r. sygn. akt. V CSK 99/07). Niedopuszczalne jest również uznanie dzieła/robót za wykonane, tylko w przypadku wystąpienia stanu bezusterkowości. Przedmiotowy pogląd dominuje w orzecznictwie sądów powszechnych. Przykładowo wskazujemy wyrok SA w Szczecinie z dnia 26.04.2017 r. sygn. akt I ACa 1008/16, gdzie Sąd stwierdził: „Z niewykonaniem zobowiązania z umowy o roboty budowlane (umowy o dzieło) mamy do czynienia wówczas, gdy roboty budowlane nie zostały wykonane w ogóle bądź gdy wada jest tego rodzaju, że uniemożliwia normalne wykorzystanie rezultatu robót lub odbiera im cechy wyraźnie oznaczone w umowie istotnie zmniejszając ich wartość”. Podobnie SA w Warszawie, w wyroku z dnia 03.08.2017 r. sygn. akt I ACa 689/16: „W sytuacji, gdy wykonawca zgłosił zakończenie robót budowlanych i brak jest wad istotnych, zamawiający jest zobowiązany do ich odbioru. W protokole z tej czynności, stanowiącym pokwitowanie spełnienia świadczenia i podstawę dokonania rozliczeń stron, niezbędne jest zawarcie ustaleń co do jakości wykonanych robót, w tym ewentualnego wykazu wszystkich ujawnionych wad z terminami ich usunięcia lub oświadczeniem inwestora o wyborze innego uprawnienia przysługującego mu z tytułu odpowiedzialności wykonawcy za wady ujawnione przy odbiorze. Odmowa odbioru będzie uzasadniona jedynie w przypadku, gdy stwierdzone wady będą na tyle istotne, że obiekt nie będzie się nadawał do użytkowania”. Wnosimy o uznanie za moment wykonania przedmiotu umowy, dzień zgłoszenia robót do odbioru przez Wykonawcę, potwierdzonego przez przedstawiciela zamawiającego.

Odp. Zgodnie z treścią SWZ – projekt umowy § 8 ust. 2, przez odbiór bez zastrzeżeń rozumie się bezusterkowy odbiór robót, tj. odbiór robót pozbawionych wad lub po całkowitym usunięciu wad. Rozliczenie możliwe jest nadto – mimo nieusunięcia wad – w przypadku skorzystania przez Zamawiającego z uprawnienia do obniżenia wynagrodzenia.

Pytanie 9

Dotyczy § 8 ust. 3 Załącznika nr 3 do SWZ – Projektu Umowy: W związku z terminem płatności na rzecz Wykonawcy, który wynosi 35 dni, podnosimy, iż termin płatności który przekracza 30 dni, w oparciu o Ustawę o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniu w transakcjach handlowych, uprawnia Wykonawcę do naliczenia Zamawiającemu odsetek za opóźnienie. Mając to na względzie wnosimy o skrócenie terminu płatności do 30 dni. Jednocześnie wskazujemy, że Uchwała Rady Ministrów nr 84 z dnia 01.07.2021 r. nie stanowi *lex specialis* wobec ww. Ustawy, a akt niższego rzędu nie może uchylać aktu wyższego rzędu.

Odp. Zgodnie z art. 286 ustawy z 11 września 2019 r Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2021 poz. 1129 z późn. zm.) Zamawiający zmienia treść specyfikacji warunków zamówienia w zakresie § 8 ust. 3 projektu umowy, który otrzymuje brzmienie:

„3. Termin płatności należności Wykonawcy, o których mowa w ust. 1 powyżej, ustala się do 30 dni licząc od dnia doręczenia faktury VAT Zamawiającemu, z zastrzeżeniem ust. 4 poniżej. Przy czym Wykonawca zapewni finansowanie inwestycji w części nie pokrytej udziałem własnym Zamawiającego na czas poprzedzający wypłaty z Promesy z Rządowego Funduszu Polski Ład: programu Inwestycji Strategicznych. Zapłata wynagrodzenia wykonawcy w całości nastąpi nie później niż 35 dni od dnia odbioru zadania przez Zamawiającego, z zastrzeżeniem ust. 4 poniżej.”

Pytanie 10

Dotyczy § 8 ust. 1 w zw. z § 8 ust. 13 Załącznika nr 3 do SWZ – Projektu Umowy: W związku z udziałem wkładu własnego Zamawiającego w finansowaniu niniejszej inwestycji, wnosimy o dodanie płatności częściowej do wysokości wkładu własnego Zamawiającego, co pozostaje w zgodzie z par. 7 ust. 5 Załącznika nr 1 do Uchwały Rady Ministrów nr 84 z dnia 01.07.2021 r.

Odp. Zamawiający nie dopuszcza płatności częściowej poza zaliczką, o której mowa w projekcie umowy.

Ponadto zgodnie z art. 286 ustawy z 11 września 2019 r Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2021 poz. 1129 z późn. zm.) Zamawiający zmienia treść specyfikacji warunków zamówienia w zakresie § 7 ust. 6 projektu umowy, który otrzymuje brzmienie:

„6. Zamawiający udzieli zaliczki na poczet wykonania zamówienia w łącznej wysokości 5 % wynagrodzenia brutto, do wkładu własnego Zamawiającego w ramach Programu Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych, na podstawie udzielonej Promesy Wstępnej Nr 01/2021/4062/polskilad z dnia 17.11.2021 r., tj. kwoty ..... zł.”

Pytanie 11

Dotyczy § 12 ust. 2 Załącznika nr 3 do SWZ – Projektu Umowy: Prosimy o zmianę wskazanego zapisu tak, aby kara naliczana była w przypadku odstąpienie od umowy przez którąkolwiek ze stron z winy Wykonawcy nie zaś „z przyczyn dotyczących Wykonawcy”. Obecny zapis obciąża nadmiernie wykonawcę odpowiedzialnością za zapłatę kary, również z przyczyn za które Wykonawca nie będzie ponosił winy. Wskazujemy, że uprawnienie Zamawiającego do ustalenia warunków umowy nie ma charakteru absolutnego, gdyż zamawiający nie może swego prawa podmiotowego nadużywać (wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 15 maja 2015 r., sygn. akt KIO 892/15).

Odp. Zgodnie z art. 286 ustawy z 11 września 2019 r Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2021 poz. 1129 z późn. zm.) Zamawiający zmienia treść specyfikacji warunków zamówienia w zakresie § 12 ust. 2 projektu umowy, który otrzymuje brzmienie:

„2. Wykonawca zapłaci Zamawiającemu karę umowną za odstąpienie od umowy którejkolwiek ze stron z przyczyn, za które odpowiedzialność ponosi Wykonawca, w wysokości 40 000,00 zł (słownie: czterdzieści tysięcy złotych 00/100).”

Pytanie 12

Dotyczy § 12 ust. 3 i 5 Załącznika nr 3 do SWZ – Projektu Umowy: Czy wskazanie „szacunkowego wynagrodzenia” w powołanym przepisie to błąd?

Odp. Zgodnie z art. 286 ustawy z 11 września 2019 r Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2021 poz. 1129 z późn. zm.) Zamawiający zmienia treść specyfikacji warunków zamówienia poprzez wykreślenia słowa „szacunkowego” w § 12 projektu umowy, w konsekwencji § 12 otrzymuje brzmienie:

„§ 12**KARY UMOWNE**

1. Wykonawca zapłaci Zamawiającemu karę umowną za zwłokę:
  - 1) w rozpoczęciu robót – 400,00 zł (słownie: czterysta złotych) za każdy dzień zwłoki,
  - 2) w zakończeniu realizacji całości przedmiotu umowy – 400,00 zł (słownie: czterysta złotych) za każdy dzień zwłoki,
  - 3) w usunięciu wad stwierdzonych przy odbiorze – 400,00 zł (słownie: czterysta złotych) za każdy dzień zwłoki,
  - 4) w usunięciu wad ujawnionych w okresie gwarancji jakości lub rękojmi – 400,00 zł (słownie: czterysta złotych) za każdy dzień zwłoki,przy czym Wykonawca pozostaje w zwłoce do chwili bezusterkowego odbioru określonych robót lub do dnia skorzystania przez Zamawiającego z uprawnienia do żądania obniżenia wynagrodzenia.
2. Wykonawca zapłaci Zamawiającemu karę umowną za odstąpienie od umowy którejkolwiek ze stron z przyczyn, za które odpowiedzialność ponosi Wykonawca, w wysokości 40 000,00 zł (słownie: czterdzieści tysięcy złotych 00/100).
3. Wykonawca zapłaci nadto Zamawiającemu karę umowną w przypadku:
  - 1) braku zapłaty przez Wykonawcę wynagrodzenia należnego podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy, w wysokości 3% (trzy procenty) wynagrodzenia umownego brutto Wykonawcy, o którym mowa w § 7 ust. 2 umowy, za każdy przypadek,
  - 2) nieterminowej zapłaty przez Wykonawcę wynagrodzenia należnego podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy, w wysokości 0,1% (jeden procent) wynagrodzenia umownego brutto Wykonawcy, o którym mowa w § 7 ust. 2 umowy, za każdy dzień zwłoki,
  - 3) nieprzedłożenia Zamawiającemu do zaakceptowania projektu umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, lub projektu jej zmiany, w wysokości 0,1% (jeden procent) wynagrodzenia umownego brutto Wykonawcy, o którym mowa w § 7 ust. 2 umowy, za każdy przypadek,
  - 4) nieprzedłożenia Zamawiającemu poświadczonyj za zgodność z oryginałem kopii zawartej umowy o podwykonawstwo, oraz jej zmiany, w wysokości 0,1% (jeden procent) wynagrodzenia umownego brutto Wykonawcy, o którym mowa w § 7 ust. 2 umowy, za każdy przypadek,
  - 5) niedokonania zmiany umowy o podwykonawstwo w zakresie terminu płatności wynagrodzenia podwykonawcy, mimo wezwania skierowanego przez Zamawiającego, w wysokości 0,1% (jeden procent) wynagrodzenia umownego brutto Wykonawcy, o którym mowa w § 7 ust. 2 umowy, za każdy przypadek,
  - 6) naruszenia obowiązków opisanych w § 16 umowy, w tym naruszenia obowiązku zatrudniania opisanych tam osób wyłącznie na podstawie umowy o pracę, względnie obowiązku umożliwienia Zamawiającemu przeprowadzenia kontroli opisanej w § 16 ust. 2 umowy, w

wysokości minimalnego wynagrodzenia brutto pracowników na dzień stwierdzenia naruszenia, za każdy jednostkowy przypadek naruszenia.

4. Strony zastrzegają możliwość żądania odszkodowania uzupełniającego, obok zastrzeżonych kar umownych, do wysokości poniesionej szkody.
5. Łączna maksymalna wysokość kar umownych, których Zamawiający może dochodzić od Wykonawcy nie może przekroczyć 30% (trzydzieści procent) wynagrodzenia, o którym mowa w § 7 ust. 2 umowy.
6. W przypadku zbiegu podstaw do żądania przez Zamawiającego kar umownych, ustalone w umowie kary umowne podlegają zsumowaniu i mogą być dochodzone łącznie.
7. Wykonawca zobowiązany jest do zapłaty kar umownych w terminie 7 po otrzymaniu wezwania wraz z notą obciążeniową.
8. Zamawiający uprawniony jest do zaspokojenia wymagalnych kar umownych oraz odszkodowania uzupełniającego z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy, w tym z tytułu rękojmi za wady, z zabezpieczenia należytego wykonania umowy, o którym mowa w § 10 umowy.
9. W zakresie nieuregulowanym w ust. 1-8 strony ponoszą odpowiedzialność z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy na zasadach ogólnych."

Pytanie 13

Dotyczy § 12 ust. 5 Załącznika nr 3 do SWZ – Projektu Umowy: Prosimy o zmianę wskazanego zapisu i o obniżenie limitu kar dla Stron umowy do poziomu 20% Wynagrodzenia. Wskazujemy, że zgodnie z orzecznictwem i stanowiskiem Sądu Najwyższego kara umowna wprowadzona do umowy w ramach swobody kontraktowania ma na celu zapewnienie skuteczności więzi powstałej między stronami w ramach zawartej umowy, a także służy realnemu wykonaniu zobowiązań (por. Wyrok SN z 08.08.2008 r., V CSK 85/08, LEX nr 457785). Sąd Najwyższy zaznacza, że „w sytuacji, gdy kara umowna równa się bądź zbliżona jest do wysokości wykonanego z opóźnieniem zobowiązania, w związku z którym ją zastrzeżono, można ją uważać za rażąco wygórowaną (Wyrok SN z 20.05.1980 r., I CR 229/80, LEX nr 2534), także wtedy kara umowna może zostać uznana za rażąco wygórowaną, gdy „w zastrzeżonej wysokości jawić się będzie jako nieadekwatna” (Wyrok SA w Katowicach z 17.12.2008 r., V ACa 483/08, LEX nr 491137). Kara umowna ma na celu zdyscyplinowanie wykonawcy, jednakże określenie jej przez Zamawiającego na rażąco wysokim poziomie prowadzi do naruszenia zasady współzycia społecznego i powoduje nadmierną nierówność stron. Kara umowna nie może być instrumentem służącym wzbogaceniu wierzyciela, a zatem przyznającym mu korzyść majątkową w istotny sposób przekraczającą wysokość poniesionej przez wierzyciela szkody (wyrok SN z dn. 24 stycznia 2014 r., sygn. I CSK 124/13). Zastrzeżenie kar umownych w nadmiernej wysokości może oznaczać, iż zamawiający naruszył dyrektywy kształtowania treści SWZ zawarte w PZP (por. wyroki KIO z dn. 20 listopada 2015 r., sygn. KIO 2399/15 oraz z dn. 31 lipca 2015 r., sygn. KIO 1519/15). Mając to na uwadze wskazujemy, że w odniesieniu do limitu kar umownych ustanowionego na poziomie 60% wynagrodzenia, Zamawiający w istocie kreuje kary umowne na rażąco wygórowanym poziomie.

Odp. § 12 ust. 5 projektu umowy otrzymuje brzmienie jak w odpowiedzi na pytanie powyżej tj.

„5. Łączna maksymalna wysokość kar umownych, których Zamawiający może dochodzić od Wykonawcy nie może przekroczyć 30% (trzydzieści procent) wynagrodzenia, o którym mowa w § 7 ust. 2 umowy.”

Pytanie 14

Dotyczy § 12 ust. 6 Załącznika nr 3 do SWZ – Projektu Umowy: Prosimy o usunięcie wskazanego zapisu albo o jego zmianę. Wskazujemy, zgodnie z orzecnictwem kumulacja kar umownych za odstąpienie i nienależyte wykonanie umowy nie jest dopuszczalna. Zgodnie z uchwałą SN z 18.07.2012 r. (III CZP 39/12) odstępującemu nie przysługuje roszczenie o zapłatę kary umownej na wypadek zwłoki lub opóźnienia, jeżeli w umowie zastrzeżono również taką karę w związku z odstąpieniem od umowy. Wskazujemy, iż wskutek odstąpienia dochodzi do rozwiązania umowy ze skutkiem wstecznym, co oznacza, że w takiej sytuacji żadna ze stron nie może dochodzić kar umownych z tytułu nienależytego wykonania umowy. Z tego względu po odstąpieniu od umowy wyłączona jest możliwość kumulatywnego dochodzenia kary umownej za odstąpienie i kar zastrzeżonych na wypadek nienależytego wykonania umowy.

Odp. Zgodnie z SWZ.

Pytanie 15

Dotyczy § 14 ust. 1 pkt 1 lit. a) Załącznika nr 3 do SWZ – Projektu Umowy:

1) Czy dla wykazania wpływu „zaistnienia” niekorzystnych warunków atmosferycznych wystarczy wykazanie, że były to warunki inne niż dopuszczone przez ST? Jeśli nie – jakie inne okoliczności wymagają wykazania?

2) Co będzie punktem odniesienia dla ustalenia, czy warunki atmosferyczne są niekorzystne w przypadku, gdy ST nie przewidują, aby dla wykonania robót musiały panować określone warunki?

Odp. Warunki niekorzystne to takie, które uniemożliwiają wykonywanie robót zgodnie z wymaganiami i standardami.

Pytanie 16

Dotyczy § 14 ust. 1 pkt 1 Załącznika nr 3 do SWZ – Projektu Umowy: Prosimy o potwierdzenie, że w przypadku wystąpienia konieczności wykonania robót dodatkowych lub zamiennych, termin realizacji może ulec zmianie o czas niezbędny do wykonania wskazanych robót.

Odp. Zgodnie z treścią SWZ oraz przepisami ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych, w przypadku wystąpienia konieczności wykonania robót dodatkowych lub zamiennych termin będzie mógł zostać przesunięty pod warunkiem spełnienia przesłanek do zmiany terminu realizacji zamówienia.

Pytanie 17

Dotyczy § 14 ust. 1 pkt 1 lit. h) Załącznika nr 3 do SWZ – Projektu Umowy: Prosimy o potwierdzenie, że w przypadku wystąpienia warunków geologicznych, geotechnicznych lub hydrologicznych odbiegających w sposób istotny od przyjętych w dokumentacji projektowej, rozpoznania terenu w zakresie znalezisk archeologicznych, występowania niewybuchów lub niewypałów oraz konieczności wykonania robót nieprzewidzianych w dokumentacji załączonej do SWZ na skutek zaistnienia ww. okoliczności, Wykonawca otrzyma wynagrodzenie dodatkowe, a termin realizacji może na tej podstawie ulec przedłużeniu.

Odp. W przypadku wystąpienia warunków geologicznych, geotechnicznych lub hydrologicznych odbiegających w sposób istotny od przyjętych w dokumentacji projektowej, rozpoznania terenu w zakresie znalezisk archeologicznych, występowania niewybuchów lub niewypałów oraz konieczności wykonania robót nieprzewidzianych w dokumentacji załączonej do SWZ na skutek zaistnienia ww. okoliczności, Wykonawca będzie mógł otrzymać wynagrodzenie dodatkowe, a termin realizacji może na tej podstawie ulec przedłużeniu tylko pod warunkiem spełnienia przesłanek wynikających z SWZ oraz ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych oraz innych obowiązujących przepisów prawa.

Pytanie 18

Dotyczy § 14 ust. 1 pkt 4) Załącznika nr 3 do SWZ – Projektu Umowy: Prosimy o zmianę wskazanego zapisu, Wykonawca nie może ponosić kosztu (ryzyka) zmian stawki podatku od towarów i usług na równi z Zamawiającym; Wskazujemy, że uprawnienie Zamawiającego do ustalenia warunków umowy nie ma charakteru absolutnego, gdyż zamawiający nie może swego prawa podmiotowego nadużywać (wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 15 maja 2015 r., sygn. akt KIO 892/15). Prosimy również o potwierdzenie, że zmiana umowy w zakresie wynagrodzenia jest możliwa również w przypadku wykonania robót dodatkowych albo zamiennych, które będą miały wpływ na koszty wykonania.

Odp. Zgodnie z art. 286 ustawy z 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2021 poz. 1129 z późn. zm.) Zamawiający zmienia treść specyfikacji warunków zamówienia w zakresie § 14 ust. 1 pkt 4 projektu umowy oraz XVIII ust. 2 pkt 4 SWZ, który otrzymuje brzmienie:

„stawki podatku od towarów i usług w przypadku ustawowej zmiany stawek podatku na roboty stanowiące przedmiot niniejszej umowy oraz w konsekwencji zmiany (podwyższenia lub obniżenia) kwoty brutto wynagrodzenia wynikającej z umowy, przy czym zmiana dokonana zostanie w taki sposób, że koszt (ryzyko) zmiany wartości podatku od towarów i usług ponosi Zamawiający”.

Pytanie 19

Dotyczy § 4 ust. 1 pkt 4) Załącznika nr 3 do SWZ – Projektu Umowy: Czy zamawiający zapewnia również nadzór autorski? Jeśli nie – co w przypadku, gdy wystąpi konieczność zmiany dokumentacji projektowej, np. celem wykonania robót dodatkowych, robót zamiennych bądź zamówień dodatkowych? Jeśli tak, w jaki sposób Zamawiający przewiduje sprawowanie nadzoru autorskiego? Czy nadzór autorski będzie objęty osobną Umową? Jaka ilość nadzorów autorskich Zamawiający przewiduje w okresie realizacji inwestycji? Czy będą to pobyty na budowie, czy też odpowiedzi (np. w formie elektronicznej) na sygnalizowane przez Wykonawcę problemy?

Odp. Zamawiający posiada nadzór autorski. Sprawowanie nadzoru autorskiego jest określone w umowie pomiędzy Zamawiającym a Wykonawcą dokumentacji projektowej. Ilość i sposób realizacji nadzorów autorskich będzie uzależniona od bieżących potrzeb.

Pytanie 20

Wykonawca wnosi o zmniejszenie wysokości kar określonych w § 12 ust. 3 pkt 1) - 6) Załącznika nr 3 do SWZ – Projektu Umowy. Określone procentowe wysokości kar w ocenie Wykonawcy kreują kary umowne na rażąco wygórowanym poziomie.

Odp. Zgodnie z modyfikacją SWZ, o której mowa w odpowiedzi na pytanie nr 12.

Pytanie 21

Wykonawca prosi o udostępnienie decyzji zezwalającej na usunięcie drzew i krzewów. Proszę o podanie szczegółowych informacji o sadzonkach drzew, które należy nasadzić m.in. średnicy drzew.

Odp. Inwestycja realizowana w trybie spec ustawy ZRID nie wymaga uzyskiwania odrębnej decyzji na wycinkę drzew. Wysokość sadzonki 3 - 4 m, obwód pnia 12-16 cm, z okrytą bryłą korzeniową (Rośliny balotowane), zastosować 3 pale mocujące.

Pytanie 22

Wykonawca prosi o uzupełnienie dokumentacji o opinię geotechniczną oraz informację do jakiej grupy nośności zostało zakwalifikowanie podłoże gruntowe na przedmiotowym zadaniu.

Odp. Na podstawie odwiertów podłoża gruntowego, stwierdzono, że po zdjęciu ok. 30-50 cm (lokalnie ok. 80 cm) warstwy nasypów niebudowlanych (gleba, piasek, gruz) w podłożu gruntowym występują grunty niewysadzinowe (piaski drobne, piaski średnie).

Po uwzględnieniu dobrych warunków wodnych (wody nie stwierdzono do głębokości 3,0 m) podłoże gruntowe na całym odcinku przeznaczonym do przebudowy zakwalifikowano do grupy nośności G1.

Pytanie 23

Dokumentacja projektowa nie jest spójna w zakresie grubości projektowanych warstw asfaltowych. Wykonawca prosi o potwierdzenie, że grubości warstw asfaltowych podanych w opisie technicznym są poprawne.

Odp. Potwierdza się, iż przyjęte warstwy asfaltowe w opisie technicznym są poprawne.

Pytanie 24

Wykonawca prosi o zmianę zapisów SST na warstwę ścieralną z betonu asfaltowego w zakresie wymagań dotyczącego składu i parametrów MMA. Obecne zapisy opierają się o nieaktualne i zawierające liczne błędy WT-2 2008. Wykonawca prosi o zmianę zapisów na zgodne z dokumentem WT-2 2014, który jest najbardziej aktualny.

Odp. W załączeniu zamienny SST dla warstwy ścieralnej betonu asfaltowego.

Pytanie 25

GMINA ZABÓR

Wykonawca zwraca uwagę, że zapisy dotyczące warstwy wyrównawczej (min 3 cm) oznaczają, że warstwa ta będzie wbudowywana w niezgodnej z przyjętą technologią grubości. Grubość warstwy MMA powinna wynosić minimum 2,5 D, przy mieszance typu AC 22 P minimalna grubość po zagęszczeniu powinna zatem wynosić 55 mm. Wykonawca prosi o zmianę rozwiązania, np. na zwiększenie grubości warstwy wyrównawczej do minimum 5,5 cm.

Odp. Należy zastosować warstwę wyrównawczą z mieszanki AC11, przy spełnieniu wymagań podanych w tablicy 1 poniżej.

Tablica 1. Wymagane właściwości mieszanki mineralno-asfaltowej do warstwy wyrównawczej, dla ruchu KR1 ÷ KR2

Właściwość	Warunki zagęszczania wg PN-EN 13108-20 [54]	Metoda i warunki badania	AC11W
Zawartość wolnych przestrzeni	C.1.2, ubijanie, 2×50 uderzeń	PN-EN 12697-8 [37], p. 4	$V_{\min 3,0}$ $V_{\max 6,0}$
Wolne przestrzenie wypełnione lepiszczem	C.1.2, ubijanie, 2×50 uderzeń	PN-EN 12697-8 [37], p. 5	$VFB_{\min 65}$ $VFB_{\max 80}$
Zawartość wolnych przestrzeni w mieszance mineralnej	C.1.2, ubijanie, 2×50 uderzeń	PN-EN 12697-8 [37], p. 5	$VMA_{\min 14}$
Odporność na działanie wody	C.1.1, ubijanie, 2×35 uderzeń	PN-EN 12697-12 [39], przechowywanie w 40°C z jednym cyklem zamrażania, badanie w 25°C ^{a)}	$ITSR_{80}$

a) ujednoczoną procedurę badania odporności na działanie wody podano w WT-2 2014 w załączniku 1 Nawierzchnie asfaltowe na drogach krajowych - WT-2 2014 – część I - Mieszanki mineralno-asfaltowe. Wymagania Techniczne. Załącznik do Zarządzenia nr 54 Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad z dnia 18 listopada 2014 roku zmieniającego zarządzenie w sprawie stosowania wymagań technicznych na drogach krajowych dotyczących mieszanek mineralno-asfaltowych.

Pytanie 26

Wykonawca prosi o zmianę nomenklatury dla warstwy gruntu stabilizowanego cementem z Rm1,5 na zgodne z dokumentem WT-4 2010 C0,4/0,5. Pozwoli to Wykonawcy uzyskać odpowiednie dokumenty jakościowe na materiały budowlane, które są wymagane przez prawo.

Odp. Zastosowana warstwa ulepszanego podłoża – 10 cm – warstwy z gruntów stabilizowanych spoiwem (cementem, wapnem lub aktywnym popiołem lotnym) o $R_m=1,5$ MPa nie stanowi warstwy konstrukcyjnej. Jest warstwą technologiczną poprawiającą prawidłowe wykonanie podbudowy zasadniczej.

Inwestor dopuszcza wbudowanie materiału budowlanego zgodnie z Wymaganiami technicznymi WT-4 2010 dla dróg krajowych.

Pytanie 27

Zwracamy się z prośbą o weryfikację ilości pozycji 56 „ Wykonanie ścieku przykrawężnikowego o szerokość łącznej 30 cm z betonowej kostki brukowej gr. 8 cm (niefazowanej), na podsypce cem.-piask. gr. 3 cm, z wypełnieniem (zalaniem) spoin zaprawą cementową”. W projekcie wykonawczym zaprojektowano ściek po obu stronach jezdni.

Odp. W kosztorysie ofertowy nastąpiła omyłka jednostki obmiarowej pozycji 56. Powinna być wartość wyrażona w [m²].

W przedmiarze robót br. drogowej jednostka została podana prawidłowo.

Pytanie 28

W kosztorysie ofertowym znajduje się pozycja (poz. 48) „Ułożenie geosiatki o szer. 1,10 m w miejscach połączenia z istniejącą nawierzchnią”. Wnosimy o określenie dokładnych parametrów geosiatki, którą należy zastosować.

Odp. Należy zastosować geosiatki dedykowane przy zbrojeniu warstw asfaltowych odporne na rozciąganie oraz wysokie temperatury.

Minimalne parametry:

- Wytrzymałość na rozciąganie wzdłuż – min. 100 KN/M
- Wytrzymałość na rozciąganie wszerz – min. 100 KN/M

Pytanie 29

W kosztorysie ofertowym znajduje się pozycja (poz. 60) – Sadzenie drzew (lipa drobnolistna. Wnosimy o określenie dokładnych parametrów drzew, które należy sadzić (wysokość, obwód pnia itp.)

Odp. Wysokość sadzonki 3 - 4 m, obwód pnia 12-16 cm, z okrytą bryłą korzeniową (Rośliny balotowane), zastosować 3 pale mocujące.

Pytanie 30

Przepompownia wód opadowych – pozycja nr 14 kosztorysu dotyczącego budowy kanalizacji deszczowej – na podstawie zamieszczonych przez Państwa dokumentów, żaden z producentów tego typu urządzeń nie jest w stanie dokonać wyceny przepompowni. W związku z powyższym prosimy o uzupełnienie dokumentacji o schemat przepompowni oraz określenie rodzaju i parametrów wyposażenia jakie ma wchodzić w skład projektowanej przepompowni.

Odp. Przepompownia wód deszczowych:

- dwupompowa, naprzemienna praca pomp
- maksymalny dopływ ścieków – $Q_d = 68$ [dm³/s]

GMINA ZABÓR

- rurociąg doprowadzający ścieki – $D = 315$ [mm], $H_D =$ rzędna wlotu 62,50 m n.p.m.
  - rzędna terenu w miejscu posadowienia pompowni – 64,00 (62,48) m n.p.m.
  - średnica rurociągu tłoczącego ścieki – $d = PE 200 \times 11,9$ [mm]
  - długość tłoczenia ścieków – $L = 265$ [m]
  - rzędna włączenia do odbiornika – $H_{gmax} = 64,44$ m n.p.m.
- Karata katalogowa w załączeniu

Ponadto zgodnie z art. 286 ustawy z 11 września 2019 r Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2021 poz. 1129 z późn. zm.) Zamawiający zmienia treść specyfikacji warunków zamówienia w zakresie załącznika nr 3 - Projektowane postanowienia umowy w sprawie zamówienia publicznego - PROJEKT UMOWY. Nowy projekt umowy otrzymuje brzmienie jak w załączniku do niniejszych odpowiedzi na pytania.

W związku z powyższym Zamawiający zmienia termin składania i otwarcia ofert oraz termin związania ofertą tj.:

- a) nowy termin składania ofert: 25.02.2022 r., godzina: 09:00;
- b) nowy termin otwarcia ofert: 25.02.2022 r., godzina: 10:00;
- c) nowy termin związania ofertą: 26.03.2022 r.

Wszystkie wprowadzone przez Zamawiającego zmiany stają się integralną częścią specyfikacji warunków zamówienia i muszą zostać uwzględnione przy przygotowywaniu oferty.

ZASTĘPCA WÓJTA

Piotr Kulikowski

Załączniki:

- 1) Projektowane postanowienia umowy w sprawie zamówienia publicznego - PROJEKT UMOWY – NOWY (obowiązujący)
- 2) karta katalogowa przepompowni – wzór
- 3) zamienny SST dla warstwy ścieralnej betonu asfaltowego